

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 15.01.2015
Vår ref.: 200801334-41
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Birgitte M W Kjelsberg

Oversendelse av klage på vilkår om bygging av Kasseelva kraftverk i Vanylven kommune i Møre og Romsdal av 2.9.2014.

Vilkårene for vedtak om bygging av Kasseelva kraftverk av 2.9.2014 er påklaget av Småkraft AS.

Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 2.9.2014. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Den 23.9.2014 kom det inn en klage fra Småkraft AS på NVEs konsesjonsvedtak for Kasseelva kraftverk. Kraftverket ville etter hovedalternativet (alternativ A) gitt en årlig produksjon på 8,2 GWh, mens det omsøkte alternativ B ville gi en produksjon på 4,7 GWh årlig. Alternativ A ville ha en brutto fallhøyde på 235 m, mens det reduserte alternativ B ville utnytte et fall på 125 m. NVE ga 2.9.2014 Småkraft AS konsesjon til alternativ B. NVE vurderte at ulempene var for store for det biologiske mangfoldet ved utbygging etter alternativ A. NVE avslo derfor dette alternativet. Småkraft AS mente at NVEs skjønnsutøvelse ga feil konklusjon.

For øvrig kan det vises til *KSK-notat nr. 71/2014 – Bakgrunn for vedtak*, for oppsummering av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

Klagen

Den 23.9.2014 kom det inn en klage på vårt vedtak om bygging av Kasseelva kraftverk etter alternativ B. Klagen ble sendt inn av Småkraft AS. Klagen ble sendt inn til NVE innen klagefristen. Klager ønsker å omgjøre vedtak om bygging av Kasseelva kraftverk fra alternativ B til hovedalternativ A.

Klagen fra Småkraft AS i brev av 23.9.2014, er gjengitt nedenfor:

«Viser til vedtak på Kasseelva Vanylven datert 02.09.2014, sak 71/2014. Småkraft AS påklager herved vedtaket. Vi mener påvirkning av rødlistearten Flatsaltlav er vektlagt for høyt i vedtaket.»

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Småkraft vil gjøre ytterligere undersøkelser av påvirkning på arten og vil grunngi klagen innen 31.10.2014.»

31.10.2014 ba Småkraft AS om en ytterligere utsettelse av begrunnelsen til 28.11.2014. NVE ga klager medhold i begge fristutsettelsene, i brev av 24.9.2014 og 31.10.2014.

NVE mottok begrunnelsen for klagen 28.11.2014. Følgerebrevet til begrunnelsen er gjengitt nedenfor:

«Viser til vedtak i sak 71/2014 datert 02.09.2014. Vi har påklagd vedtaket innenfor fristen og bedt om forlenget frist for begrunnelse av klagen til i dag, 28.11.2014.

NVE har godkjent utbygging av Kasselva etter alt B i søknaden. Alternativ A (hovedalternativ) ble avslått med hovedbegrunnelse av funn av rødlistearten flatsaltlav. Opprinnelig søknad med feltarbeid ble utarbeidet av Sweco i 2007. Ved oppdatering av søknaden i 2013 ble det ikke gjennomført feltarbeid. Vedtaket til NVE bygger på feltarbeidet fra 2007 om at det var flatsaltlav i Kasselva. Når vedtaket nå setter slike avgjørende begrensninger med begrunnelse flatsaltlav er det naturlig at det gjøres et arbeid for å se om arten fremdeles finnes i elven ved det punkt som arten ble registrert eller om arten kan være forvekslet med annen art. Det er 7 år mellom feltbefaringene og forhold i elven kan være endret. Grunneierne har ved lokale og kyndige krefter gjennomført befaringer i etterkant av vedtaket der en har sett om en kan finne lavarten i elven. Rapporten som er utarbeidet vedlegges og vi, grunneierne og Småkraft mener det som er funnet er nok til å sette tvil i om det finnes flatsaltlav i Kasselva. Vi mener vedtaket må omgjøres til å også gjelde alternativ A.»

Utdrag fra Rapport «Søk etter Flatsaltlav i Kasseelva» datert 26.11.2014:

«Underteikna vart kontakta av Johan Duestøl i forbindelse med konsesjon for minikraftverk i Kasseelva. Forespørselen gikk på å ta ein tur til ein bestemt stein i Kasseelva for å søkje etter Flatsaltlav og ta bilete som dokumentasjon. Eg vil presisere at eg ikkje har faglig bakgrunn på området då eg er utdanna sivilingeniør i kjemi og er forskningssjef for Sibelco på Åheim. Har nok over gjennomsnitt interesse for natur/botannikk og har også fotografert rimelig mykje. Oppdraget var difor mest å leite etter det ein trudde kunne vere Flatsaltlav på denne steinen, og fotografere den for å få andre til å identifisere arten på biletet. Internettsøk på Flatsaltlav gav dessverre få haldepunkt for identifisering av Flatsaltlav. Men vi fann nokre bilete som vi meinte kunne vere til hjelp.

(...)

Ved første søket på steinen vart det teke fleire bilete av det ein trudde kunne vere flatsaltlav. Desse bileta vart oversendt til Artsdatabanken (...).

Artsdatabanken henviste vidare til Håkon Holien, da de som så på bildene i artsdatabanken ikke hadde fagkunnskap på lav. Håkon Holien svarte følgende på det innsendte bildematerialet:

«Detter er definitivt IKKE flatsaltlav!! Bildene dine viser basalskjell av en Cladonia-art, trolig er det kystpute Cladonia subservicornis som er en vanlig art, særlig langs kysten, men det er en mulighet for at det kan være en av de nærstående artene – vanskelig å si 100 % basert på bildene dine. Ingen rødlistearter i denne gruppen.

På siste bildet er det også med en saltlav ja, men det ser ut til å være skjoldsaltlav Stereocaulon vesuvianum – vanlig art.»

Rapporten fortsatte videre med følgende:

«Etter å ha fått svar frå fagfolk på bileta som vart tekne i første søk, må ein nok seie at første søket var ein skivebom. Det vart difor nødvendig å innhente betre identifikasjonsmateriale. Boka Lavflora var til stor hjelp for det andre søket. Ein kunne no utelukke dei fleste lavforekomstane på steinen, og stod att med to forekomstar som minte om Flatsaltlav. Nye makrobilete vart tekne. To nye bilete vart oversendt til Håkon Holien.

Svaret frå Håkon Holien på dei to bileta (...) var:

Hei

Eg mener alle bildene viser Stereocaulon vesuvianum, men 100 % sikker kan man ikkje være utan et godt herbariebelegg. (...)

Søk nr.2 var etter vår meining bra målretta etter artar som hadde kjenneteikn som likna Flatsaltlav. Svaret frå Holien antydar då også at artsbestemmelsene kan vere vanskeleg utan meir hjelpemiddel. I andre søket vart det også leita etter flatsaltlav i området frå steinen og opp til fossen i elva lengre oppe (...) Heller ikkje dette søket gav resultat mht. funn av Flatsaltlav.

Konklusjon

Det er gjennomført 2 søkerundar etter Flatsaltlav på steinen i Kasseelva. Første søket var relativt mislykka då ein ikkje hadde god nok artsbeskriving. Søk nr. 2 var imidlertid eit godt søk der ein hadde bra artsbeskriving (litteratur) og også fleire bilete av Flatsaltlav å støtte seg til. I tillegg hadde ein betre fotoutstyr tilgjengeleg. Ein klarte imidlertid ikkje å dokumentere funn av Flatsaltlav på staden (steinen) der Sweco har angitt funn av arten. Lavtypen som vart funne i søk nr. 2 hadde likskapstrekk med Flatsaltlav, men viste seg å vere Skjoldsaltlav. Om det finst Flatsaltlav på steinen eller det dreier seg om forveksling med Skjoldsaltlav er umulig for oss å bedømme. Men eg synest det burde foreligge betre dokumentasjon enn eit avstandsbilete av ein stein i elva med påstand om funn av Flatsaltlav og utan bilete som dokumenterer funnet.»

NVEs vurdering av klagesaken

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33).

NVE vil først bemerke at det konsesjonsgitte alternativ B ble fremmet på eget initiativ av søker.

NVE ønsker å kommentere følgende forhold som framkommer i klagen:

Klager mener NVEs skjønnsutøvelse i saken er gal, ved at det hefter usikkerhet om funn av flatsaltlav i elva og at denne er vektlagt for høyt om den finnes.

1) Usikkerhet rundt funn av flatsaltlav i Kasseelva

NVE har lagt vekt på Swecos funn og vurderinger av lav og moser kartlagt av Per G. Ihlen. Følgende sitat er hentet fra Swecos rapport (s.20 og 21) angående vurderinger av funn av flatsaltlav i Kasseelva.

«Det ble totalt funnet 27 lav (13 skorpelav og 14 makrolav) og 41 moser (12 levermoser og 29 bladmoser). De aller fleste artene er vanlige og vidt utbredte. Unntaket er forekomsten av flatsaltlav (Stereocaulon coniophyllum), en art som er oppført med rødlistekategori «sårbar» (VU) i den norske rødlista (...).

(...)

*Det mest interessante funnet fra Kasseelva var det som ble gjort av den rødlista makrolaven flatsaltlav (*Stereocaulon coniophyllum*). Vevle (1975) konkluderer med at denne arten er begrenset til fossesprutsoner, men den har senere også blitt funnet på andre typer fuktige berg (Krog m. fl. 1994). Utbredelsen er foreløpig dårlig kjent, men basert på funnene registrert i Norsk lavdatabase (...), kan det se ut til at den har et noe nordlig og østlig tyngdepunkt. Kålås m. fl. (2006) skriver at «den antas å være truet av vannkraftutbygging og andre inngrep som reduserer spraysonen og flomregimet ved fosser og i elver». Siden det etter tiltaket fortsatt vil gå store flommer i elva, kan forekomsten av flatsaltlav ved Kasseelva fortsatt finnes etter gjennomføringen av tiltaket, selv om dette er beheftet med noe usikkerhet. Den foreslåtte reduksjonen av vannføring har middels til stor negativ påvirkning på lav- og mosefloraen langs elva. Vannføringsendringen forventes også å føre til endringer i øvrig flora langs vannstrengene.»*

I veileder 3/2007 og 3/2009 om kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved utbygging av småkraftverk (1-10 MW) står følgende:

3/2007: «Det er tiltakshavers ansvar å velge sakkyndig hjelp som har tilstrekkelig kompetanse både i forhold til å kartlegge verdier, vurdere konsekvenser og å beskrive virkninger av avbøtende tiltak. Underkjente søknader vil medføre økte kostnader og økt tidsbruk.»

3/2009: «Feltarbeid og utarbeiding av rapport

Utarbeidelse av en slik rapport, inkludert undersøkelser i felt og tolking og vurdering av foreliggende materiale, skal utføres av en uavhengig sakkyndig med tilstrekkelige kvalifikasjoner på det aktuelle fagfeltet.

Det er tiltakshavers ansvar å velge sakkyndig hjelp som har tilstrekkelig kompetanse både i forhold til å kartlegge verdier, vurdere konsekvenser og å beskrive virkninger av avbøtende tiltak. Underkjente rapporter vil medføre økte kostnader og økt tidsbruk.

Eventuelle krav om tilleggsundersøkelser

Dersom ikke rapporten inneholder tilstrekkelig dokumentasjon så vil det kunne fremmes krav om tilleggsundersøkelser ihht. vl. § 23. Slike krav kan fremsettes allerede ved gjennomgang av rapporten før søknad er sendt på høring, etter at høringsuttalelser er mottatt eller etter at NVE har vært på befaring.»

NVE godkjente Swecos biologiske rapport fra 2007 før søknaden ble sendt på høring. Høringsinstansene har ikke underkjent rapporten i høringsrunden. Rapporten ansees for å være utarbeidet av faglig kompetente personer på bl.a. lav og mose. NVE kan ikke se at det er grunnlag for å så tvil om artsfunn utført av Per G. Ihlen, som regnes for å være ekspert på lav.

Tilleggsrapporten på flatsaltlav, innkommet 28.11.2014 som vedlegg til klagen, underkjennes derimot som fagrapport av NVE. Rapporten er utført av konsulent uten kompetanse på lav. Felt- og rapportansvarlig skriver selv at han er sivilingeniør i kjemi, og dokumenterer med all tydelighet at han ikke er ekspert på lav og moser. Påvisning av skjoldsaltlav, ved bruk av noen innsendte foto, ansees ikke som tilstrekkelig dokumentasjon for å avkrefte funn av flatsaltlav. Spesielt når flatsaltlavfunnet er utført av en med fagkompetanse på lav. NVE er derfor uenig med klager i at vi legger gale vurderinger til grunn i vårt vedtak.

2) For høy vektlegging av flatsaltlavfunn i Kasseelva

NVE legger til grunn OEDs «Retningslinjer for små vannkraftverk», der arter i kategori VU regnes for å ha stor verdi. Følgende er sitert fra s. 21 i retningslinjene for vurdering av biologisk mangfold:

«Tiltak som kommer i konflikt med biologisk mangfold av stor og middels verdi for øvrig må påregne pålegg om avbøtende tiltak som reduserer konflikten, eks. i form av krav om minstevannføring og/eller andre miljøtilpasninger av prosjektet.»

Kraftverksutbygging eller andre inngrep i vannstrengen regnes for å være den største trusselen mot den fuktighetskrevenne arten flatsaltlav (jamfør artsdatabanken). NVE anser det som viktig å kunne avbøte leveområdet dens tilstrekkelig ved en eventuell utbygging. Det ble funnet flere fuktkrevende arter som trekker verdien av området opp, selv om de andre artene ikke er rødlistet. NVE mener vurderingene i KSK-notat nr 71 – Bakgrunn for vedtak gir tilstrekkelig informasjon om vår vektlegging. Vi er uenige i søkers nedvurdering av området der det er funnet flatsaltlav.

I NVEs vurdering av søknaden ble alternativ B vurdert til å ha lavere konfliktnivå for både landskap, friluftsliv og det biologiske mangfoldet i området enn hovedalternativet. Denne vurderingen støttes av flere av høringspartene. Både fylkesmannen og miljøvernforbundet kunne akseptere en utbygging etter alternativ B, men frarådet begge en utbygging etter alternativ A. Nærmere redegjørelse for NVEs vurderinger finnes i *KSK-notat nr. 71/2014 – Bakgrunn for vedtak*.

NVE har vurdert klagen og vi kan ikke se at det foreligger nye opplysninger som ikke allerede er vurdert i vedtaket. Det vises til vedtak av 2.9.2014.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 2.9.2014. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33). Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Småkraft AS
Vanylven kommune